

Gniewomir Pieńkowski

**Funkcjonalne Obszary Analizy Problemu Kryzysu
w Stosunkach Międzynarodowych**

Gniewomir Pieńkowski

**Funkcjonalne Obszary
Analizy Problemu Kryzysu
w Stosunkach Międzynarodowych**

Łódź 2014r.

Skład, redakcja i korekta techniczna: *Wydawnictwo Locuples*
Projekt okładki: *Wydawnictwo Locuples*

Monografia recenzowana.

Niniejsza publikacja jest objęta ochroną prawa autorskiego. Uzyskany dostęp upowaznia wyłącznie do prywatnego użytku. Książka ani żadna jej część nie mogą być publikowane w całości ani w jakikolwiek inny sposób powielane bez zgody autora.

Copyright©: Gniewomir Pieńkowski

ISBN: 978-83-272-4299-0

Łódź 2014r.

Spis treści

1. Obszary analizy problemu kryzysu.....7
2. Pojęcie kryzysu, sytuacji kryzysowej, konfliktu, wojny oraz zarządzania kryzysowego.....15
3. Definiowanie bezpieczeństwa narodowego i międzynarodowego.....51
4. Zakończenie.....67

Wstęp

XXI wiek miał stać się wiekiem rozsądku i mądrości. Zachodnia cywilizacja miała skoncentrować się na rozwoju intelektualnym i duchowym, zostawiając wojny, konflikty czy kryzysy (zarówno te militarne, gospodarcze jak i społeczne, czy też energetyczne) za sobą w XX wieku.

Do tego typu sytuacji kryzysowych miało dochodzić tylko i wyłącznie w bardzo ubogich i przeżywających kryzys władzy państwach trzeciego świata, które miały jednak zgodnie z planami ONZ stopniowo wychodzić z biedy i razem z państwami Zachodu cieszyć się z pokoju, zdobyczy nowych technologii oraz możliwości rozwoju jednostek zgodnie z ich wolą i zasadami demokracji. Jedynymi sytuacjami kryzysowymi, na których rozwiązywaniu miały skoncentrować się państwa były zagrożenia naturalne oraz międzynarodowa przestępczość zorganizowana.

Już na początku pierwszej dekady XXI podczas zamachów na World Trade Center (2001r.) okazało się, że analitycy mylili się w swoich analizach. Kolejne wydarzenia potwierdziły tą tezę, wystarczy tylko wymienić – wojny w Afganistanie i Iraku, „arabską wiosnę”, brak porozumienia w sprawie rozwiązania wieloletnich konfliktów: arabsko – żydowskiego (pomiędzy Izraelem a państwami arabskimi); o Kaszmir (pomiędzy Indiami a Pakistanem), czy też licznych nowych konfliktów, które rozwinęły się w wyniku błędów popełnionych podczas rozwiązywania sytuacji kryzysowych przez rządy państw, czy też społeczność międzynarodową w XX wieku (np. spór o Kosowo, wojna domowa w Sudanie, konflikty rosyjsko – ukraińskie i rosyjsko – gruzińskie).

Kryzysy militarne pod koniec pierwszej dekady XX wieku zaczęły być przeplatane kryzysami społecznymi, energetycznymi i gospodarczymi – obejmującymi swoim zasięgiem, nie tylko pojedyncze państwa, ale całe kontynenty i organizacje międzynarodowe. Światowy kryzys finansowy dotknął zarówno państwa członkowskie Unii Europejskiej jak i Stany Zjednoczone,

doprowadzając większość tych państw do wieloletnich, znacznych spadków PKB. Z kolei w przypadku państw trzeciego świata znacząco zwolnił wzrost PKB. W wyniku kryzysu gospodarczego i związanego z nim coraz większego spadku poziomu życia w państwach zamożnych i zahamowania wydostawania się z biedy mieszkańców państw niezamożnych mamy do czynienia ze wzrostem niezadowolenia społecznego w większości państw świata, powstawaniem kryzysów społecznych, ludzi nie będących w stanie zaspokoić nawet podstawowych potrzeb.

W pierwszej dekadzie XXI wieku spotykamy się z kryzysem energetycznym - w XX wieku znanym tylko z okresów, kiedy energia i surowce do jej wytwarzania były elementem sankcji w ramach kryzysów militarnych. Obecnie nie jest to tylko i wyłącznie element „gry” dyplomatycznej pomiędzy zwaśnionymi państwami. Na świecie zaczyna brakować większości surowców niezbędnych do rozwoju gospodarek państw oraz zapewnienia odpowiedniego standardu do życia ludzi, w związku z tym w wielu państwach występują liczne przerwy w dostawach energii do domów i przedsiębiorstw, przez co kryzys ekonomiczny w tych państwach jest jeszcze bardziej odczuwalny. Wdrażanie nowych technologii opartych na odnawialnych źródłach energii, albo rozwoju energetyki atomowej jest spowolnione brakiem technologii, a raczej kosztem wdrożenia tej, która istnieje obecnie.

Jak można zauważyć, przyczyny wszystkich rodzajów kryzysów wzajemnie na siebie oddziałują tak, że trudno opracować odpowiednie metody przeciwdziałania im, zarówno w skali mikro jak i makro.

Celem monografii jest przedstawienie Czytelnikowi najważniejszych obszarów analizy sytuacji kryzysowych, ukazanie wspomnianych już zależności oraz metod rozwiązania nawet najbardziej złożonych kryzysów oraz „zaopatrzenie” go w odpowiedni aparat pojęciowy, pozwalający skutecznie analizować teksty specjalistyczne.

Dr Gniewomir Pieńkowski

Łódź, 26 maja 2014r.